

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annotationes Ioannis Bugenhagij Pomerani in decem epistolas Pauli

Bugenhagen, Johannes

Basileae, 1524

VD16 B 9232

Capvt III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36165

AANNOT. IOANNIS POMER.
Stultas, &c.

Quia per talia leditur iustitia, fides, charitas, pax,
Cum mansuetudine.

Nō cum adulatione, aut simulatione, sicut de se scri-
bit 1. ad Theff. 2. Neq; eram unquam, &c. Vide su-
pra in septimo loco.

C A P V T III.

DE extremis temporibus supra diximus in su-
periore epistola: & alibi tempora periculo-
sa dicit, quia sub specie pietatis occultabūt omnia que
hic dicuntur, ad perdendas animas: sicut iam factum
est. Insipientia enim illorum nunc mundo proditur, si-
cut supra diximus.

Sui amantes.

Id est, sua quærentes, non quæ Christi sunt: sicut se-
quitur, avari, fastuosi, superbi.

Maledici,

Sive blasphemj: sicut hodie satis uidentur illi sancti,
blasphemj non solū in ueritatis professores, sed etiam
in euangelium Christi.

Parentibus immorigeri.

Sicut qui docent obedientiam, Prioris uel Guardia-
ni longe præferendam obedientiæ parentum. Et hoc

certe contra dei præceptum, doctrinæ habent demoniorum. Quamquam ista omnia vitia iam regnant in illis, & necessario regnant, qui Euangelium Christi in pectore non habent.

Ingrati, scilicet, & deo & hominibus.

Impij, sine fide, sine spiritu.

Carentes affectu, scilicet amicitie in homines.

Nescii fœderis.

Id est, mentientes, non seruantes pacta, quemadmodum qui etiam decipere gaudent. Alij pacta fidei seruant, donec eis nihil decedit. Subodorantes uero lucrum, aut incommodum uidentes, à fide resiliunt.

Calumniatores, id est, criminatores.

Intemperantes, id est Veneri dediti & adulterijs.

Tales in primis sunt, qui prohibent nubere: ut supra dictum est.

Immites, id est, sine misericordia & benignitate.

Negligentes bonorum.

Id est, quibus boni non sunt curæ: & proprie tales sunt qui leuibus animis nihil curant, siue iustum quid sit, siue iniustum.

Proditores, id est, secreta non seruantes, & insuper ad mortem tradentes homines recte de Euāgelio sentientes, contra traditiones humanas: & hi putant se obsequium præstare deo.

ANNOT. IOANNIS POMERANI

Præcipites iudicio: id est, secundum caput suum iudicantes quiduis, in quibus nihil est iudicij spiritus: secundum illud, Spiritualis homo dijudicat omnia, animalis homo non percipit ea quæ sunt spiritus dei.

Inflati, id est, qui recte sententiũ iudicio nõ cedunt.

Voluptatum amantes, &c.

Id est, sua quærentes, ut supra.

Habentes formam, &c.

Id est, hæc omnia tegentes pietatis specie, quæ intus non est, sicut Christus ad pharisæos dixit: Sepulchra foris dealbata, &c.

Et istos auersare.

Vides quod tunc cœperint, quos Paulus prædicat nouissimis temporibus multiplicandos.

Ex his enim sunt, &c.

Qui uero hodie tales sint, non ignoramus. Sunt enim qui cum non audeant, aut non possint manifeste ueritati euangelicæ contradicere, in secretis colloquijs, in secretis confessionibus, in priuatis domibus clanculũ uirus effundunt, dicentes: Cur credis hæresi? cur non credis, quod tui parentes crediderunt? Tanta beneficia præstāt illi sancti, à quorũ cultu & inuocatione iam auocaris, oĩa pereũt missis cadẽtibus. Hæc agunt præcipue cũ mulierculis, quæ grauatas habent conscientias

conscientias, quæ ducuntur uarijs concupiscentijs, id est, nunc hoc nunc illud superstitiose experiuntur ab impijs & superstitiose doctis magistris: semper discunt, & ad omnem uentum doctrine inclinantur, & nunquam ad ueritatis notitiam perueniunt, Sicut fit omnibus (id quod nos experti sumus) qui de uia superstitutionis & traditionum humanarum, ad graues exonerandas conscientias secuti euangelium, Christi, quod ab omnibus liberat, non amplectuntur. Iannes & Iambres nomina sunt Magorum Pharaonis, quorum tamen nomina in nostris libris non exprimuntur. lege Exodi 7.

Tu uero, &c.

Summa est, meam doctrinam & exemplum imitare in promouendo euangelio. Qui insuper nosti sacras literas, in quibus hæc omnia sunt, & quorum indiget homo dei ad salutem.

Omnes qui pie uolunt uiuere

Nemo hic excipitur. Crux est probatio fidei, ergo sicut necessario adest fidei charitas, ita & patientia. Sed sicut hæc cedunt pijs in bonum, ita persecutoribus & seductoribus, qui obstituntur ueritati, quacumque tandem specie, cedit in damnationem quicquid egerint. Proficient in peius, id est, semper augetur eorum damnatio & excæcatio.

Sacras literas.

ANNOTAT. IOANNIS POM.

Si hæc uera sunt, quid doctrinis & traditionibus humanis uexaris?

CAPVT IIII.

Adiurat rursum Timotheum, ut omnibus modis undecunq; accepta occasione, quocunq; tempore pergat exequi, quæ sui sunt muneris: id est, ut prædicet instanter, siue tempestiuam siue intempestiuã prædicationẽ quis interpretetur, nihil referre. Verbũ dei sicut personis aut locis nõ est alligatum, ita neq; temporibus, utcunq; iudicetur. Semper uerbo opus est, ut credamus & perstemus in tentationibus: quandoquidẽ semper expectamus Christũ uenientẽ, quacunq; tandẽ uigilia noctis uenerit. Argue peccantes, cõminare iudiciũ dei duris, exhortare pios ut pergant, alios ut redeant ad cor. Vides hic mandari prædicationẽ legis & euangelij. Lex terret, euangelium consolatur. Atq; hæc, inquit, agito cum omni μακροθυμία, id est longanimitate, qua patienter feras, & non cesses à doctrina, si qui mox non credũt, si qui etiã resistunt, fortẽ post credituri, sicut supra, cap. 2.

Tolerantem malos, &c.

Porrò non frustra monet ita uigilare episcopũ. Nã inquit, tempus erit, quando sanã doctrinã non sustinebunt, &c. sicut supra diximus. Hunc populum stultũ, qui bonos prædicatores eijcit, & querit tales, qui

Alii iudicor

Lex,
Euãgeliũ.